

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging
- Definitieve goedkeuring

1. INHOUD VAN HET ONTWERP VAN DECREET

1. Situering

Het voorliggend ontwerp van decreet is principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering in haar vergadering van 11 januari 2019 (VR_2019_1101_DOC.0010). Op 15 januari 2019 is de Raad van State verzocht om een advies binnen een termijn van 30 dagen ; het advies (nr. 65.197/3) is verstrekt op 14 februari 2019.

2. Context

Ingevolge artikel 4 van de *wet van 18 juni 2018 houdende diverse bepalingen inzake burgerlijk recht en bepalingen met het oog op de bevordering van alternatieve vormen van geschillenoplossing* werden artikel 77 en 81 van het Burgerlijk Wetboek (BW) opgeheven. Dit heeft gevolgen voor het Vlaams decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging.

Door de opheffing van deze artikelen hebben de in deze artikelen opgenomen principes geen wettelijke basis meer. Het is evenwel wenselijk dat deze principes verder gelden met een voldoende wettelijke/decretale basis. Gelet op het feit dat de Gewesten bevoegd zijn om het administratieve aspect van zowel de toestemming tot teraardebestelling als de toestemming tot crematie te regelen is de decreetgever hiertoe gemachtigd. Dit gebeurt middels voorliggend wijzigend decreet.

3. Samenvatting van de inhoud

Door de opheffing van artikel 77 en 81 van het BW hebben de in deze artikelen opgenomen principes met betrekking tot de toestemming tot begraving niet langer een wettelijke basis. Deze principes zijn de volgende:

- 1) de *kosteloosheid* van de verleende toestemming;
- 2) de toestemming tot begraving kan pas afgeleverd worden op basis van een *overlijdensattest*;
- 3) de *wachttermijn van 24 uur* na het overlijden, voor het afleveren van een toestemming tot begraving, behalve in de gevallen die door politieverordeningen zijn bepaald;

- 4) als er tekenen of aanwijzingen zijn van een *gewelddadige dood*, gebeurt de teraardebestelling slechts na machtiging door een officier van politie (nadat dit een proces-verbaal heeft opgemaakt).

Het decreet op de begraafplaatsen en lijkbezorging van 16 januari 2004 wordt gewijzigd in die zin dat de voormelde principes, waarvan de verdere toepassing wenselijk is, worden opgenomen in dit decreet en dit binnen de grenzen van de bevoegdheid van het Vlaams Gewest:

Voor de bevoegdheid van de Vlaamse decreetgever én voor nog meer inhoudelijke duiding wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij voorliggend ontwerp van decreet.

2. ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De afdeling wetgeving van de Raad van State heeft op 14 februari 2019 advies uitgebracht bij dit voorontwerp van decreet (advies 65.197/3).

Onder randnummer 3.6. merkt de Raad van State op dat, in het geval van een gewelddadige dood of van andere omstandigheden die dat laten vermoeden, de verplichte bijstand van de procureur des Konings door een geneesheer en het verplicht opmaken van een proces-verbaal van de staat van het stoffelijk overschot en van de omstandigheden die daarop betrekking hebben (zoals opgenomen in het ontworpen artikel 15bis, §1, tweede lid) geen gegevens zijn die noodzakelijk zijn voor het regelen van het verlof tot teraardebestelling (wat de bevoegdheid is van de decreetgever). Integendeel lijkt dit verband te houden met de onderzoeksmaatregelen van de procureur des Konings die ingepast moeten worden in het Wetboek van Strafvordering (hetgeen ook effectief het geval is ; zie artikel 44 van dit Wetboek). Indien niet kan worden aangetoond dat deze vermelde vereisten voldoen aan de voorwaarden van de “impliciete bevoegdheden” van de decreetgever, dan moeten die worden weggelaten.

Bovendien geeft de Raad van State aan, onder randnummer 5, dat de regeling voor de toestemming tot begraving (opgenomen in artikel 15bis) te summier is in vergelijking met de regeling die is bepaald voor de toestemming tot crematie (in de artikelen 19 t.e.m. 22). Op die manier bestaat er in de ontworpen regeling een verschil in behandeling tussen een teraardebestelling en een crematie. Niet alle opgesomde verschilpunten kunnen worden verantwoord op basis van het gegeven dat in het geval van crematie er achteraf geen opgraving en bijkomend onderzoek meer mogelijk zal zijn.

Om aan beide opmerkingen van de Raad van State tegemoet te komen worden de regeling voor de toestemming tot begraving en de regeling voor de toestemming tot crematie zo veel als mogelijk op elkaar afgestemd. Het nieuw ontworpen artikel 15bis (toestemming tot begraving) zal bepalen wie de aanvraag tot toestemming tekent, dat de toestemming tot begraving moet worden geweigerd wanneer die niet in overeenstemming is met de laatste wil van de overledene en wanneer de wachttermijn van 24 uur ingaat. Ook wordt er voorzien in een beroepsmogelijkheid tegen het verlenen of weigeren van de toestemming van begraving.

De procedure m.b.t. de toestemming tot crematie verwijst dan naar deze regeling in artikel 15bis en is derhalve identiek (zie artikel 3 van dit decreet dat in het decreet op de begraafplaatsen en de lijkbezorging een nieuwe 19, §1 inlast). Het enige verschil tussen beide regelingen dat behouden blijft, is dat in het geval van de toestemming tot crematie een grondigere controle wordt verricht naar de oorzaak van het overlijden. Daarom blijft in geval van de toestemming tot crematie de huidige regeling in verband met het attest van de geneesheer en de aanstelling van een tweede geneesheer door de ambtenaar van burgerlijke stand behouden.

Verder wordt nog gevolg gegeven aan de volgende, technische, opmerkingen van de Raad van State:

- de Raad van State stelt dat niet meer mag verwezen worden naar de *officier van de gerechtelijke politie* maar wel naar *de procureur des Konings*. Aan deze opmerking wordt tegemoet gekomen (zie randnummer 3.5.)
- in de memorie van toelichting wordt nader ingegaan op de reden waarom bij politieverordening kan worden afgeweken van de bepaling dat de toestemming tot begraven/cremeren niet verleend kan worden voor een termijn van 24 uur is verstreken (zie randnummer 6 ; opgenomen in de artikelsgewijze toelichting, bij artikel 2)
- een alternatieve redactie wordt opgenomen in het ontwerp van decreet over wie de toestemming tot begraven/crematie moet geven van het stoffelijk overschot van een persoon die overleden is in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, van het Franse taalgebied of van het Duitse taalgebied (zie randnummer 7 ; opgenomen in het nieuwe artikel 15 bis, §1).

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Voor een toelichting wordt verwezen naar de nota aan de Vlaamse Regering naar aanleiding van de principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet (documentnummer VR_2019_1101_DOC.0010_1).

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Voor een toelichting wordt verwezen naar de nota aan de Vlaamse Regering naar aanleiding van de principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet (documentnummer VR_2019_1101_DOC.0010_1).

5. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Voor een toelichting wordt verwezen naar de nota aan de Vlaamse Regering naar aanleiding van de principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet (documentnummer VR_2019_1101_DOC.0010_1).

6. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Voor een toelichting wordt verwezen naar de nota aan de Vlaamse Regering naar aanleiding van de principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet (documentnummer VR_2019_1101_DOC.0010_1).

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar goedkeuring te hechten aan het ontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging;

2° de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding te gelasten voornoemd ontwerp van decreet en de bijbehorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen,, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding,

Liesbeth HOMANS

Bijlagen:

- het goed te keuren ontwerp van decreet;
- de bijbehorende memorie van toelichting;
- het advies van de Raad van State nr. 65.197/3.